

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/54/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7713204812
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Vanca
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7713204812.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Vancu a členov senátu JUDr. Drahomíry Brixiovej a JUDr. Gabriely Varhalíkovej v právnej veci navrhovateľa: CD U., s.r.o., K. věžňů XXXX/XX, J. Město, Praha 1, Česká republika, IČO: XXX XX XXX, zast. advokátska kancelária P. K., s.r.o., A. 4, G., IČO: XX XXX XXX, proti odporcyni: F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, I., v konaní o zaplatenie 464,00 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 15.10.2014, č.k. 16C/218/2013-43 a o čiastočnom späťvzati návrhu navrhovateľa takto

rozhodol:

Pripúšťa čiastočné späťvzatie návrhu navrhovateľa vo výške 0,19% denne v časti uplatneného zmenkového úroku, rozsudok v tejto časti zrušuje a konanie zastavuje.

V prevyšujúcej časti potvrdzuje rozsudok.

Účastníkom nepriznáva náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom návrh zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie odôvodnil súd prvého stupňa tým, že dňa 17.4.2014 uplatnil navrhovateľ proti odporcovi právo na zaplatenie sumy 464,00 eur s 0,25% denným úrokom zo sumy 464,00 eur od 29.7.2010 do zaplatenia ako aj zaplatenie 6% ročného úroku zo sumy 464,00 eur od 12.10.2010 do zaplatenia, čo odôvodnil tým, že je právnym nástupcom spoločnosti K. s.r.o. G., od ktorej nadobudol všetky práva zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 23.6.2009 na zmenkovú sumu 464,00 eur so zmenkovým úrokom 0,25% denne od 29.7.2010 do zaplatenia pre spoločnosť K. s.r.o. G.. Navrhovateľ sa tak stal indosátorom a indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Keďže navrhovateľ po predložení zmenky odporcovi doposiaľ od odporcu ako vystaviteľa nedostal žiadnu sumu, uplatnil si nároky zo zmenky v predmetnom konaní. Konštatoval prvostupňový súd, že odporkyňa s návrhom nesúhlasila.

Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa čl. 2 ods. 1, čl. 4 ods. 4 a bodu 13 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, podľa § 75, § 11 ods. 1, § 5 ods. 1, § 48 ods. 1 bod 2, § 33 ods. 1 a 2 zák.č. 191/1950 Sb. zmenkového a šekového, § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, 2, 3, § 54 ods. 1 a 2 a § 39 Občianskeho zákonníka a § 4 ods. 6 zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a konštatoval, že predmetom konania je spor zo zmenky medzi obchodnou spoločnosťou so sídlom v Českej republike a odporcom ako fyzickou osobou s bydliskom na území Slovenska, pričom zmenka bola vystavená a jej platobné miesto je na území Slovenskej republiky. Poukázal na právny názor vyslovený v skoršom uznesení odvolacieho súdu sp.zn. 2Ncb/280/2013 zo dňa 26.6.2013, podľa ktorého, aj keď ide v konaní o nároky zo zmenky, ide

o zabezpečovaciu zmenku nároku zo spotrebiteľskej zmluvy a z tohto dôvodu je potrebné uplatnený nárok posúdiť nielen podľa Zákona zmenkového a šekového, ale aj podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý upravuje podmienky vystavenia zabezpečovacej zmenky na zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľských úverov.

Súd prvého stupňa z predloženej zmenky č. XXXXXXXX. zistil, že bola vystavená v Michalovciach dňa 23.6.2009 na zmenkovú sumu 464,00 eur a odporca sa zaviazal zaplatiť zmenkovú sumu pri predložení na rad: K. s.r.o., K. XX, G., spolu s 0,25% denným zmenkovým úrokom od 29.7.2010. V zmenke je uvedené - splatné: K., s.r.o., K. XX, G. „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Na zmenke je aj podpis odporkyne ako vystaviteľa zmenky.

Z pripojeného spisu príslušného súdu sp.zn. 18Er/418/2011 súd zistil, že na návrh oprávneného - K., s.r.o. K. XX, G., proti povinnému - G. F., I. XX (odporkyňa v tomto konaní) sa začala exekúcia pre vymoženie sumy 464,00 eur s prísl. na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku sp.zn. SR XXXXX/XX z 18.2.2011, vydaného Stálym rozhodcovským súdom v Bratislave. Rozsudok bol vydaný z dôvodu, že spoločnosť K. s.r.o. G., uzavrela s odporkyňou zmluvu o úvere dňa 23.6.2009, na základe tejto zmluvy bol poskytnutý odporkyňi ako dlžníčke úver v sume 350,00 eur, ktorý mala splácať od 24.7.2009. V ten istý deň 23.6.2009 veriteľ zabezpečil svoj záväzkový vzťah - predmetnú zmluvu o úvere zmenkou č. XXXXXXXX, vystavenou dňa 23.6.2009, kde odporkyňa vystupuje ako vystaviteľ zmenky, v zmenke bola uvedená suma 464,00 eur so zmenkovým úrokom 0,25% denne zo sumy 464,00 eur od 29.7.2010 do zaplataenia. Úverová zmluva sa nachádza na čl. 4 exekučného spisu a zmenka na čl. 5 exekučného spisu.

Prvostupňový súd poukázal aj na vyjadrenie navrhovateľa - doplnenie právnej argumentácie, v ktorom okrem iného uviedol, že nárok uplatňuje podľa zmenky, čo má za následok, že zákon neviaže vznik zmenkových nárokov na žiadne iné okolnosti, než na splnenie formalít, ktoré predpisuje, teda súd je oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť z zákone povinne do zmenky uviesť, neskúma však podmienky jej vystavenia ani jej prípustnosť. Ide teda o záväzok platobný, ktorý nie je viazaný na iné vzťahy, ani na hospodárske dôvody jej vzniku. Podľa navrhovateľa preto neexistuje dôvod, na základe ktorého by súd mohol opodstatnene vykonať dokazovanie týkajúce sa obsahu kauzálnej zmluvy predchádzajúcej vystaveniu takejto zmenky, pretože vznikom zmenky sa zakladá celkom samostatný záväzkový vzťah, ktorý existuje nezávisle na hospodárskom dôvode jeho vzniku. Uviedol, že v prípade vystavenia zabezpečovacej zmenky existujú vedľa seba dva záväzky a to jednak pôvodný záväzok a popri ňom záväzok zmenkový, pričom takáto zabezpečovacia zmenka má abstraktnú a nespornú povahu. Navrhovateľ poukázal na to, že pôvodný majiteľ zmenky indosoval zmenku na navrhovateľa, čím navrhovateľ získal všetky práva zo zmenky a to nie ako právny nástupca predchádzajúceho majiteľa, ale ako celkom originálny nadobúdateľ týchto práv. Za takého stavu podľa navrhovateľa dlžník v pozícii spotrebiteľa nepreukázal, že nový majiteľ zmenky konal pri jej nadobúdaní vedome na jeho škodu.

Súd prvého stupňa s poukazom na vyššie uvedené mal za preukázané, že právny predchodca navrhovateľa - K., s.r.o., G., uzavrel s odporcom úverovú zmluvu dňa 23.6.2009 a odporcovi bol poskytnutý úver 350,00 eur. Toho istého dňa veriteľ zabezpečil svoj záväzkový vzťah zo zmluvy o úvere tak, že odporkyňa vystavila zmenku č. XXXXXXXX, na zmenkovú sumu 464,00 eur s tým, že ju zaplatí pri predložení na rad: K., s.r.o., aj so zmenkovým úrokom 0,25% denne od 29.7.2010, a že zmenka je splatná v lehote 4 rokov od vystavenia pri jej predložení. Súd prvého stupňa mal teda za to, že odporkyňa má v tomto konaní postavenie spotrebiteľa a predmetná úverová zmluva je zmluvou spotrebiteľskou a zmenka bola vystavená odporkyňou, ako dlžníčkou, na zabezpečenie úveru, ktorú jej poskytol veriteľ - právny predchodca navrhovateľa vo výške 350,00 eur, že zmenková suma uvedená na zabezpečovacej zmenke prevýšila zákonom povolené maximum, teda bola vystavená v rozpore s § 4 ods. 6 zák. č. 258/01 Z.z., preto takúto zmenku nesmie veriteľ prijať a je povinný zmenku dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať, čo platí aj pri zmene majiteľa zmenky alebo pri postúpení práv zo zmenky a majiteľ zmenky si nemôže z takejto zmenky uplatniť akýkoľvek nárok. Uzavrel prvostupňový súd, že zabezpečenie úveru uvedenou zmenkou odporuje zákonu, je preto podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatným právnym úkonom, z ktorého nevznikajú žiadne práva a povinnosti. Z tohto dôvodu navrhovateľ nie je oprávnený uplatňovať si akékoľvek nároky zo zmenky, a preto návrh navrhovateľa zamietol.

O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a účastníkom náhradu trov nepriznal, keďže úspešnej odporkyňi žiadne trovy nevznikli.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ a navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že návrhu navrhovateľa v celom rozsahu vyhovie a prizná mu aj náhradu trov odvolacieho konania. Odvolanie odôvodnil inou vadou konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm.b/ O.s.p.), tvrdil, že postupom súdu bola navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm.f/ O.s.p.) a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm.f/ O.s.p.). Napadnuté rozhodnutie označil navrhovateľ za prekvapivé, čo predstavuje odňatie možnosti konať pred súdom, pretože odporkyňa uplatnený nárok nepoprela a súd prvého stupňa napriek tomu uplatnený nárok zamietol. Vytýkal súdu prvého stupňa, že návrh zamietol podľa § 39 Občianskeho zákonníka z dôvodu neplatnosti zmenkovej dohody, na základe ktorej spotrebiteľ podpísal v prospech podnikateľa zmenku a súčasne návrh zamietol z dôvodu absolútnej neplatnosti zmenkovej zmluvy uzatvorenej medzi odporkyňou a spoločnosťou K. s.r.o., pričom pojem „zmenková zmluva“ navrhovateľ nepozná a nie je mu jasný. Navrhovateľ označil tvrdenia súdu prvého stupňa za zovšeobecňujúce, keď uviedol, že dochádza k zneužitiu postavenia odporkyne tým, že spoločnosť K. s.r.o. dala vystaviť zmenku, pričom následky zmenky nemohli byť odporkyňi známe a jasné pre náročnosť právnej úpravy zmenkového a šekového práva.

Namietal správnosť záveru súdu prvého stupňa, že dohoda o vyplňovacom práve blankozmenky je neplatná, pretože zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch pripúšťal vystavenie zmenky a tiež vyplnenie zmenky veriteľom, preto dohoda o vyplňovacom práve blankozmenky nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou a teda ani neplatnou podmienkou zmluvy. Navrhovateľ uviedol, že je majiteľom zmenky, ktorá je bez väd a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu.

Zdôraznil, že zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné ju spájať alebo podmieňovať inými okolnosťami, než sú uvedené na zmenke. Poukázal na to, že súd prvého stupňa návrh zamietol z dôvodu, že navrhovateľ na výzvu súdu nedoplnil návrh o konkrétny právny titul. Takýto postup súdu, ktorým podmieňuje rozhodnutie vo veci doplnením návrhu, ktoré nie je pre prejednávanú vec relevantné, považoval navrhovateľ za odňatie možnosti konať pred súdom. Uviedol, že nemá vedomosť o iných vzťahoch medzi pôvodným vlastníkom zmenky a odporkyňou, nárok proti odporkyňi uplatňuje ako vlastníka zmenky, ktorú nadobudol indosamentom. Požadovanie iných dokumentov ako originálu zmenky pri uplatnení zmenkového nároku preto považoval za neprípustné a nezákonné a poukázal na to, že súd prvého stupňa sa aplikáciou ustanovení zákona č. 191/1950 Sb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Uviedol s poukazom na ust. § 17 zák.č. 191/1950 Sb., že za určitých okolností môže odporkyňa zo zmenky vznášať tzv. kauzálne námietky, súd však nie je oprávnený suplovať iniciatívu odporkyne a vzhľadom na hmotnoprávny charakter takýchto námietok súd nie je oprávnený ani odporkyňu na ne upozorniť. Navrhovateľ vyčítal súdu prvého stupňa nesprávne rozhodnutie vo veci, pretože porušil poučovaciu povinnosť tým, že prekročil rozsah oprávnenia podľa § 5 ods. 1 O.s.p., porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov a prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa nariadenia vykonané bez návrhu.

Zdôraznil, že kauzálne námietky sú po indosovaní v zásade neprípustné, preto zmluvný vzťah medzi odporkyňou a remitentom je po indosovaní irelevantný a navrhovateľovi nie je ani známy obsah údajného zmluvného záväzku. Navrhovateľ ďalej poukázal na to, že súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že vykonal dokazovanie oboznámením sa s exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi, navrhovateľ ani odporkyňa však dokazovanie týmito dôkazmi nenavrhl. Uviedol, že ustanovenie § 120 ods. 1 O.s.p. umožňuje súdu v sporovom konaní vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci konania, mal však za to, že takýto postup súdu musí vyplývať z doterajších prednesov účastníkov a vykonaných dôkazov. V predmetnej veci však takáto potreba vykonať ďalšie nenavrnuté dôkazy nenastala, a preto mal súd prvého stupňa rozhodnúť len na základe predloženej zmenky. Navrhovateľ uviedol, že na základe čl. 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia mohla odporkyňa vzniesť námietky proti zmenke, ak tak neurobila, akékoľvek iné námietky musia byť odmietnuté z dôvodu koncentračnej zásady konštruovanej nariadením. Uviedol, že súd nie je legitimovaný, aby postupom podľa § 120 ods. 1 vety prvej O.s.p. vznášal námietky proti zmenke za odporkyňu, ak tak urobil, porušil

podľa navrhovateľa princíp kontradiktórnosti súdneho konania a rovnosti účastníkov konania, ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie.

Na podporu svojich záverov citoval z odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21.11.2013 sp.zn. 43CoZm/10/2013 a z uznesenia Krajského súdu v Košiciach z 13.6.2014 sp.zn. 4CoZm/3/2014.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadrila.

Navrhovateľ po rozhodnutí súdu prvého stupňa (v odvolacom konaní) zobral v časti návrh na začatie konania späť, a to v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19% denne a v tejto časti navrhol konanie zastaviť.

Odporkyňa voči späťvzatiu nemala námietky, resp. nevyjadrila so späťvzatím nesúhlas (§ 101 ods. 3 O.s.p.).

Odvolací súd preto v súlade s ust. § 208 O.s.p. rozhodol tak, že pripustil čiastočné späťvzatie návrhu navrhovateľa, v časti späťvzatia návrhu zrušil napadnutý rozsudok a konanie zastavil.

Predmetom odvolacieho konania zostal tak rozsudok v celej prevyšujúcej časti, ktorým bol návrh zamietnutý a súvisiaci výrok o trovách konania.

Odvolací súd prejednal odvolanie navrhovateľa v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1, 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) bez nariadenia pojednávania podľa § 214 od. 2 O.s.p., pretože nejde o odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej, na prejednanie ktorého by bolo potrebné nariadiť odvolacie pojednávanie podľa § 214 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa správne vo veci rozhodol, pokiaľ návrh zamietol, keďže k tomu boli splnené zákonné podmienky.

Navrhovateľ namietal odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm.a/ v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm.f/ O.s.p. t.j., že sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom; písm.b/ t.j., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a písm.f/ t.j. že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolací súd dospel k záveru, že navrhovateľom uvádzané odvolacie dôvody nie sú dané.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovania v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 O.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia správnych právnych predpisov a tieto aj správne vyložil, pričom nebola zistená žiadna vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd jeho rozsudok ako vecne správne podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, pokiaľ uviedol, že zmenka bola vyplnená v rozpore s ust. § 4 ods. 6 zák.č. 258/2001 Z.z., pretože úver bol poskytnutý vo výške 350,00 eur a zmenková suma bola vo výške 464,00 eur, z dôvodu ktorého navrhovateľ takúto zmenku nesmel ani prijať a ak ju prijal, porušil zákon. S týmto záverom sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a v tomto smere poukazuje na dôvody napadnutého rozsudku, na ktoré odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam navrhovateľa odvolací súd uvádza nasledovné:

Dňa 20.10.2015 prijalo občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu SR a obchodnoprávne kolégium Najvyššieho súdu SR spoločné stanovisko k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa v nasledujúcom znení :

I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že :

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offa povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;
2. pokiaľ súd nevzhliadne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúcich ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

Stanovisko je uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 8/2015 pod číslom 93.

Z vyššie citovaného stanoviska vyplýva, že ak vystaviteľom zmenky je spotrebiteľ, čo nepochybne bolo preukázané aj v prejednávanej veci, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená, v danom prípade zákon č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy a vystavenia zmenky.

V zmysle ust. § 4 ods. 6 zák. číslo 258/2001 Z.z. v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že zmenkou je možné zabezpečiť nároky zo spotrebiteľského úveru len v zákonom určenom rozsahu, čo v prejednávanej veci nie je splnené.

Odvolačný súd len dodáva, že práva uplatnené z takejto zmenky (vyplnenej v rozpore s ust. § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z.) sú uplatnené v rozpore so zákonom i s dobrými mravmi, a preto ich nemožno navrhovateľovi priznať, preto súd prvého stupňa vecne správne vo veci rozhodol, ak žalobu zamietol.

K ďalším odvolacím námietkam navrhovateľa odvolací súd uvádza nasledovné :

V zmysle ust. § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy ako navrhujú účastníci, ak ich vykonanie je nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak o tom, ktoré z označených dôkazov budú vykonané, rozhodne súd. Nejde pritom o svojvoľu súdu, ale o zabezpečenie hospodárnosti a efektívnosti súdneho konania, t.j. vykonávanie dôkazov na preukázanie skutočností, ktoré sú relevantné z hľadiska rozhodnutia vo veci. Okrem dôkazov navrhnutých účastníkmi konania môže súd vykonať aj iné dôkazy, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd teda nie je obmedzený pri vykonávaní dôkazov iba možnosťou vykonať dôkazy navrhnuté účastníkmi, ale môže vykonať aj ďalšie dôkazy, ak je to pre rozhodnutie vo veci nevyhnutné a tieto si môže zabezpečiť aj sám.

V prejednávanej veci bol takýto postup nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci, pričom Občiansky súdny poriadok je subsidiárne využiteľný aj v prípade konaní podľa Nariadenia a postup súdu v zmysle § 120 ods. 1 tretej vety O.s.p. bol teda dôvodný. Vychádzajúc z citovaného stanoviska č. 93/2015 v bode I.1 bolo povinnosťou súdu vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci ex offio zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ. Vzhľadom na vedomosť súdu z iného súdneho konania, že navrhovateľom predložená zmenka zabezpečuje nároky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, postupoval súd prvého stupňa v súlade s ust. § 120 ods. 1 O.s.p., keď si zabezpečil listinné dôkazy, z ktorých mohol posúdiť jednak platnosť úkonu, v ktorom má nárok základ (úverovej zmluvy), ale aj platnosť samotnej dohody o vyplňovacom práve, ktorá bola podkladom pre vyplnenie zmenky ako dôkazu predkladaného navrhovateľom na preukázanie svojho nároku. Keďže súd na základe vykonaného dokazovania spoľahlivo zistil, že na strane žalovaného ide o spotrebiteľa, poskytol odporcovi ex offio ochranu, keď žalobou uplatnený nárok skúmal aj z hľadiska jeho (ne)súladu s normami na ochranu spotrebiteľa (§ 52 až 54 Občianskeho zákonníka a zák. č. 258/2001 Z.z.), a ak za tým účelom vykonal dôkazy, ktoré účastníci nenavrhl, a preto nemožno mu vytýkať porušenie práva na spravodlivý proces.

K námietke odvolateľa, v zmysle ktorej uviedol, že súd prvého stupňa nerešpektoval ust. § 17 zák. č. 191/1950 Sb. a v ktorej navrhovateľ vytýkal súdu, že hoci sám odporca nemohol vzniknúť kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, urobil tak súd sám, odvolací súd uvádza, že striktná aplikácia ust. § 17 zák. č. 191/1950 Sb. by spôsobila spotrebiteľovi neprimerané ťažkosti pri až následnom možnom domáhaní sa ochrany svojich práv (ust. § 17 cit. zákona obsahuje úpravu, podľa ktorej kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka). Prijatie výkladu smerujúceho k povinnosti spotrebiteľa bez výhrad uspokojiť veriteľa - nadobúdateľa indosovanej zmenky a až následne ho žalovať o náhradu škody, s povinnosťou v takomto konaní dokazovať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka, by v konečnom dôsledku viedlo k prenosu povinností na spotrebiteľa spôsobom, ktorý je podľa právnej úpravy ochrany spotrebiteľa neprijateľný. V prípade záveru, že pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky súd nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, či zhodnotiť platnosť zmenky samotnej, išlo by o neprijateľné zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity.

Aj keď odporkyňa v konaní výslovne nenamietala, že zmenka je neplatná (odporkyňa však s návrhom nesúhlasila), súd správne skúmal jej platnosť, vychádzajúc zo záveru, že princíp „právo patrí bdelym“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. Uvedené opakovane konštatoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (uznesenie zo 16. januára 2013 sp. zn. 6MCdo/9/2012, z 21. marca 2012 sp. zn. 6Cdo/1/2012 a uznesenie sp. zn. 5Cdo/61/2012).

Aj v prípade tohto princípu platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Je totiž potrebné zdôrazniť, že aj na túto vec sa vzťahuje viacero právnych predpisov (Občiansky zákonník, zákon o ochrane spotrebiteľa, zákon o spotrebiteľských úveroch, zákon o zmenkách), pričom je nepochybné, že vzhľadom na rozsiahlosť a

dynamickosť právnej úpravy, spotrebiteľ nemôže dokonale poznať každý z vyššie uvedených zákonov. Neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Účelom spotrebiteľského práva je poskytnúť spotrebiteľovi ochranu v prípadoch, keď môže dodávateľ zneužiť neinformovanosť spotrebiteľa tým, že do zmluvy zakomponuje zmluvné podmienky, ktoré sú v neprospech spotrebiteľa.

Úlohou súdu je v takýchto prípadoch ex offo skúmať prijateľnosť zmluvných podmienok a v prípade, že sú neprijateľné, zabezpečiť rýchlu a účinnú ochranu spotrebiteľa. Aj v zmysle rozsudku Európskeho súdneho dvora sp. zn. C-419/2001 zo 14.3.2013 (Česká sporiteľňa, a.s. proti Geraldovi Feichterovi), samotný Európsky súdny dvor v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie odporcu ako spotrebiteľa. Podľa záverov tohto rozhodnutia napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie odporcu ako spotrebiteľa.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, má síce za cieľ zjednodušiť a zrýchliť konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných sporoch, ale aj toto konanie však musí zabezpečiť, aby proces bol spravodlivý a navrhovateľovi, aby boli v ňom priznané nároky, ktoré mu vyplývajú z tohto nariadenia. Súd však musí zabezpečiť, aby bola v týchto cezhraničných konaniach vo veciach s nízkou hodnotou sporu zabezpečená aj ochrana práv spotrebiteľov. Nerešpektovanie vnútroštátneho právneho poriadku a práva Európskej únie o ochrane spotrebiteľa, by bolo obchádzaním týchto právnych predpisov prostredníctvom konania podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007.

Navyše, ust. § 17 zák. č. 191/1950 Sb. neustanovuje výslovne, kto a aké námietky uplatňovať môže, ale kedy ich uplatňovať nemôže. Záver, kto a kedy ich uplatňovať môže, tak z tohto ustanovenia vyplýva len a contrario (Kovařík Z.: Zákon směneční a šekový. Komentář, C.H.BECK 2014, str. 96). Citované ustanovenie tak výslovne nezakazuje, aby súd na kauzálne námietky prihliadal ex offo. To je dôležité aj z hľadiska práva Európskej únie. Súdny dvor vo viacerých rozsudkoch týkajúcich sa Smernice 93/13/EHS vyslovil, že národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách ex offo, neskôr vyslovil, že ich musí skúmať ex offo a že odporuje európskemu právu, ak ich súd nemôže skúmať „a limine“ (t.j. ak ich môže skúmať len ex post). V takýchto prípadoch musí národný súd vykladať národné procesné i hmotné právo konformne s právom EÚ.

Ani samotné Nariadenie neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by zakazovalo alebo neumožňovalo súdu skúmať kauzálne vzťahy, na ktorých krytie je zmenka určená. Článok 7 ods. 3 Nariadenia hovorí, že súd v prípade pasivity odporcu „vydá rozsudok“ nehovorí, že žalobe musí vyhovieť.

Z uvedeného možno vyvodiť záver, že nič nebráni súdu, aby ex offo skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky.

V slovenskom právnom poriadku navyše platí ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z., ktoré ukladá orgánu rozhodujúcemu o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliadať aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

V čase rozhodovania odvolacieho súdu (od 23.12.2015) je účinný zákon 438/2015 Z.z., ktorým sa zmenil a doplnil aj zákon č. 191/1950 Sb. zmenkový a šekový v znení zák. 659/2007 Z.z. a 492/2009 Z.z.

V zmysle ust. § 17 ods. 2 zák. 191/1950 Sb. v znení zák. 438/2015 Z.z. v konaní, v ktorom sa uplatňuje alebo vymáha nárok zo zmenky, sa z úradnej povinnosti prihliada na skutočnosti odôvodňujúce námietky podľa ods. 1, ktoré by ten, kto je odporcom zo zmenky, mohol uplatniť, ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v prípade tzv. spotrebiteľských zmienok povinnosťou súdu je ex offio prihliadať na námietky, ktoré by mohol vzniesť spotrebiteľ, a to aj v prípade, že sa ich sám nedovoláva. Táto povinnosť súdu je výslovne zákonom upravená, pričom vyššie citované ustanovenie má procesnoprávny charakter, lebo upravuje procesnú činnosť súdu a vzťahuje sa teda aj na konania začaté na súde pred účinnosťou novely zák. 438/2015 Z.z. vzhľadom na chýbajúce prechodné ustanovenia zák.č. 438/2015 Z.z. k úprave účinnej od 23.12.2015. Procesná norma odo dňa nadobudnutia svojej účinnosti pôsobí na všetky živé spory prebiehajúce na súdoch, za situácie, že zákonodarca nestanovil osobitný (intertemporálny) režim.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov sú odvolacie námietky navrhovateľa nedôvodné a nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, z ktorého dôvodu odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Navrhovateľ bol v odvolacom konaní neúspešný, nemá preto právo na náhradu trov konania, úspešnej odporkyni trovy odvolacieho konania nevznikli, preto odvolací súd účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.